

تروریسم و حملات مسلحانه در اروپا

یکی از مهم ترین عوامل ناامنی در اروپا حملات ترور یستی است که توسط گروه‌های تروریستی مانند داعش، القاعده و دیگر گروه‌های مشابه انجام می‌شود. این حملات با وجود تلاش‌های فراوان برای مقابله با آن، همچنان تهدیدی بزرگ برای کشور های اروپایی به حساب می‌آید. حملات پاریس(۲۰۱۵) حملات بروکسل(۲۰۱۶) و حملات لندن(۲۰۱۷) برخی از بزرگ ترین حملات تروریستی در اروپا در سال های گذشته به شمار می‌رود.

چرا امنیت مهم است؟

نگاه

ایمنی و امنیت جامعه همچنان یک نگرانی برای اکثر مردم در همه دنیاست. تشدید حوادث جرم و جنایت همچنان آسیب قابل توجهی به افراد و مشاغل وارد می‌کند که توسعه جوامع مختلف را تهدید می‌کند. حتی در متون دینی نیز بر اهمیت امنیت تأکید شده و امنیت و دفاع چنان دارای اهمیت است که در قرآن کریم بالغ بر ۱۶۰۰ آیه به آن اختصاص داده شده‌ است. براین اساس، اهمیت ایمنی و امنیت در جامعه برکسی پوشیده نیست. درباره اهمیت امنیت هر چه گفته شود، کم است، اما شاید بتوان برخی دلایل اهمیت امنیت در جامعه را برشمرد:

کاهش جرم و جنایت

نرخ کمتر جرم و جنایت به بهبود جامعه کمک می‌کند. یک محیط امن تر منجر به جراحات و تلفات کمتری در جرائم تماس خشونت‌آمیز می‌شود. علاوه بر این، اضطراب و استرس مرتبط با زندگی در یک منطقه با جرم بالا را کاهش می‌دهد.

کاهش هزینه‌ها

کاهش نیاز به منابع بیشتر از حد قهریه و هدایت وجه تخصیص یافته برای امور قهریه به سوه ابتکارات مولد یکی از نتایج افزایش امنیت در جامعه است. جامعه امن هزینه کمتر و محدودتری برای امور قهریه می‌پردازد.

افزایش کیفیت زندگی

بهره‌بردن از کیفیت بالاتر زندگی بدون نگرانی درباره قربانی شدن در یک حادثه یا جنایت یکسی دیگر از نتایج افزایش امنیت است. پرداختن به مسائل اساسی مانند فقر، فقدان آموزش و سوء مصرف مواد به‌عنوان علت اصلی رفتار مجرمانه، در سناه افزایش امنیت امکان پذیر است.

افزایش اعتماد به پلیس

بهبود اعتماد اعضای جامعه به پلیس و نهادهای دولتی مرتبط در سایه ارتقای امنیت در سطح جامعه به‌دست می‌آید.

تأثیر مثبت بر اقتصاد

هنگامی که یک جامعه با موفقیت جرائم خشونت‌آمیز را کاهش می‌دهد، می‌تواند از یک اقتصاد پسر رونق بهره ببرد. صاحبان مشاغل در جامعه امن مجبور نیستند برای تأمین امنیت برای پیشگیری از فعالیت‌های مجرمانه، هزینه‌های بیشتری را مانند هزینه‌های حفاظت و هزینه‌های امنیتی خرج کنند. به‌علاوه، خسارت‌های بیمه کاهش می‌یابد و نیازی به هزینه بیش از حد برای امر بیمه‌ای نیست. افزایش فرصت‌های شغلی نیز در پر تور ارتقای امنیت امکان پذیر است.

امنیت؛ از جوامع انسانی تا فضای سایبری

این روزها با پیچیده تر شدن اوضاع جهان، امنیت نیز به‌عنوان یک اولویت همیشگی در جوامع مختلف با پیچیدگی‌های بیشتری همراه شده‌ است. در واقع امنیت یکی از اصول پایه‌ای و حیاتی در زندگی فردی و اجتماعی انسان‌هاست. از زمانی که بشر توانست جوامع پیچیده‌تری را تشکیل دهد، نیاز به حفظ امنیت به یکی از مسائل کلیدی تبدیل شد. امنیت، دیگر تنها به حفاظت از جان و مال افراد محدود نمی‌شود، بلکه در دوران مدرن به مفاهیمی همچون امنیت روانی، اقتصادی، اجتماعی و سایبری نیز گسترش یافته‌ است. در حقیقت، امنیت به‌معنای ایجاد شرایطی است که افراد بتوانند بدون نگرانی از خطرات و تهدیدات مختلف به زندگی خود ادامه دهند.

امنیت در زبان فارسی

در فرهنگ لغت دهخدا، امنیت به‌معنای «بی‌خوفی و امن» تعریف شده‌ است و نشان از حالتی دارد که فرد در آن دچار ترس و نگرانی نشود. به‌طور کلی، امنیت (security) به‌معنای حالت یا شرایطی است که در آن فرد یا جامعه از خطرات و تهدیدها در امان باشد. این تعریف ساده به ما نشان می‌دهد که امنیت ارتباط مستقیمی با رفع تهدیدات و خطرات دارد. با این حال، مفهوم امنیت به مرور زمان پیچیده‌تر و چندبعدی شده‌ است. آرامش، آسایش، بی‌هراسی، بی‌بیمی، بی‌هراسی، زنجار، زنجار داری از جمله واژه‌های پارسی معادل امنیت هستند که در کتاب‌های فرهنگ لغت مورد اشاره قرار گرفته‌اند.

امنیت مردم محور

سازمان ملل در چند سال گذشته در چارچوب برنامه پیشرفت و توسعه ملل متحد با برنامه عمران ملل متحد امنیت را یک موضوع مردم محور تعریف کرده و تأکید دارد که رویکرد مردم محور به امنیت به‌دنبال ایجاد تعادل بین منافع مردم و دولت است. براساس چارچوب اعلام شده از سوی سازمان ملل، امنیت جامعه راهبردی است که با رویکرد مردم محور از طریق مشارکت طیف گسترده‌ای از بازیگران دولتی و جامعه مدنی برای شناسایی علل ریشه‌ای درگیری و خشونت دنبال می‌شود و این رویکرد، به‌دنبال پاسخ‌های مشخص و تخصصی به ریشه‌های ناامنی در جوامع است. براساس این تعریف، تمرکز کلیدی روی امنیت جامعه به بهبود دریافت خدمات و ارتقای امنیت جامعه برای مقابله با بی‌عدالتی، ناامنی و نابرابری منجر خواهد شد.

امنیت در معنای انسانی

یک موضوع مهم درباره امنیت، توجه به مفهوم امنیت در چارچوب انسانی آن است. امنیت انسانی، از مفاهیمی است که در تلاش برای فرارفتن از مفهوم سنتی امنیت و امنیت ملی مطرح شده‌ است. در تعریف امنیت انسانی، اجماع نسبی بر سر تعریفی نسبتاً جامع از آن وجود دارد که شامل حراست از هسته حیاتی همه افراد بشر در مقابل تهدیدات شایع، سازگار با کمال و شکوفایی بلندمدت انسان‌هاست. البته بایستی به

یکی از بزرگ ترین حملات تروریستی در تاریخ انگلیس حمله تروریستی در منچستر در تاریخ ۲۲مه ۲۰۱۷ بود. این حمله که به نام حمله منچستر آرنآ شناخته می‌شود، در پایان یک کنسرت موسیقی در سالن منچستر آرنآ صورت گرفت.

انوع امنیت

امنیت طیف متنوعی از حوزه‌ها را شامل می‌شود. در واقع وقتی از امنیت صحبت می‌کنیم، این مقوله به ابعاد متفاوتی قابل بررسی است و ما با انواع امنیت روبه‌رو هستیم. امنیت، دیگر تنها به حفاظت از جان و مال افراد محدود نمی‌شود، بلکه در دوران مدرن به مفاهیمی همچون امنیت روانی، اقتصادی، اجتماعی و سایبری نیز گسترش یافته‌ است.

امنیت جسمی

امنیت جسمی از نظر معنایی نزدیکی زیادی به امنیت فردی دارد. این نوع امنیت به‌معنای حفاظت از خود، برستل، سخت‌افزار، نرم‌افزار، شبکه‌ها و داده‌ها در برابر اقدامات و رویدادهای فیزیکی است که می‌تواند منجر به خسارت یا آسیب جدی به یک فرد، شرکت، سازمان یا مؤسسه شود. این امنیت شامل حفاظت در برابر آتش‌سوزی، سیل، بلایای طبیعی، سرفه، زردی، خرابکاری و اقدامات تروریستی است. اولویت امنیت جسمی در جلوگیری از خسارت، هدررفت زمان، پول و منابع به‌خاطر حوادث است.

امنیت فردی

ساده‌ترین و ابتدایی‌ترین تصور از امنیت، امنیت در حوزه شخصی است. امنیت شخصی یا فردی به‌معنای در امان بودن از خطر یا آسیب در بعد شخصی است. این مفهوم شامل حفاظت از خود و دارایی‌های خود در برابر تهدیداتی مانند سرقت، تجاوز، یا خشونت است. به‌طور کلی امنیت شخصی شامل اتخاذ اقدامات پیشگیرانه برای جلوگیری از آسیب و حفاظت از جان و مال خود است.

امنیت روانی

امنیت روانی (Psychological Security) به‌معنای ایجاد شرایطی است که در آن افراد از تهدیدهای روانی مانند استرس، ترس، اضطراب یا دستکاری ذهنی محافظت می‌شوند. امنیت روانی به‌ویژه در محیط‌های کاری، اجتماعی و دیجیتال مهم است، زیرا افراد نیاز دارند احساس آرامش و اطمینان داشته باشند تا بتوانند به درستی تصمیم‌گیری کنند و تحت تأثیر فشارها یا تهدیدهای روانی قرار نگیرند.

امنیت مالی

امنیت مالی به‌معنای داشتن ثبات اقتصادی و منابع مالی کافی است که فرد یا خانواده بتوانند نیازهای اساسی خود را بدون نگرانی از بحران‌های مالی برآورده کنند. امنیت مالی به افراد این امکان را می‌دهد که با آرامش خاطر برنامه‌ریزی کنند و در مواجهه با موقعیت‌های پیش‌بیننی نشده، مانند بیکاری، بیماری یا اتفاقات اضطراری، دچار استرس و نگرانی نشوند. امنیت مالی به‌معنای داشتن پس‌انداز کافی برای مواجهه با شرایط اضطراری و دسترسی به اهداف مالی آینده نیز هست.

امنیت سایبری

امنیت سایبری یکی از جدیدترین و مهم‌ترین ابعاد امنیت در دنیای مدرن است. با گسترش اینترنت و فضای مجازی، حفاظت از اطلاعات شخصی، سازمانی و دولتی به یک مسئله حیاتی تبدیل شده‌ است. امنیت سایبری به‌معنای حفاظت از کامپیوترها، سرورها، دستگاه‌های موبایل، سیستم‌های الکترونیکی، شبکه‌ها و داده‌ها در برابر حملات مخرب هکرها و نفوذهای غیرمجاز است.

امنیت داخلی

امنیت داخلی به‌معنای حفظ صلح و آرامش در مرزهای یک دولت مستقل یا دیگر قلمروهای خودگردان است که به‌طور کلی از طریق اجرای قوانین ملی و دفاع در برابر تهدیدات امنیتی داخلی انجام می‌شود. این تهدیدات ممکن است شامل شورش‌ها، جنایات سازمان‌یافته، یا حتی تروریسم داخلی باشد. هدف امنیت داخلی حفظ نظم و ثبات کشور است تا جامعه بتواند به شکلی پایدار و بدون اختلال به فعالیت‌های خود ادامه دهد.

بزرگ‌ترین حمله تروریستی انگلیس

جزئیات حمله

- تاریخ حمله:** ۲۲ مه ۲۰۱۷
- مکان:** منچستر آرنآ، منچستر، انگلستان
- مهاجم:** سلمان عبیدی، ۲۲ساله، عضو داعش
- نوع حمله:** بمبگذاری انتحاری
- تلفات:** ۲۲کشته و بیش از ۵۰ زخمی

امنیت عمومی

امنیت عمومی به‌معنای ایجاد شرایطی است که جامعه به‌طور کلی در برابر تهدیدات محافظت شود. این نوع امنیت به دولت‌ها و نهادهای عمومی مرتبط است که با استفاده از قانون و نیروی پلیس نظم را در جامعه برقرار می‌کنند. بسیاری از دولت‌ها سیاست‌های خود را براساس این ایده شکل می‌دهند که باید از رفاه جسمانی مردم محافظت کنند. آنها اغلب بر مبارزه با جرم و جنایت تمرکز می‌کنند تا به‌اعضای جامعه احساس امنیت بدهند و افرادی را برای نقش‌هایی مانند پلیس و پاسخ‌دهندگان به فوریت‌های پزشکی استخدام می‌کنند. جرائم عمومی، تروریسم، شورش‌ها و دیگر تهدیدات جمعی می‌توانند امنیت عمومی را به خطر بیندازند و به همین دلیل، نیروهای امنیتی و دولتی به‌دنبال ایجاد سازوکارهایی برای محافظت از جامعه در برابر این تهدیدات هستند.

امنیت فرهنگی

امنیت فرهنگی به‌معنای حفاظت از هویت فرهنگی و ارزش‌های جامعه در برابر تهدیدات فرهنگی خارجی یا تغییرات ناگهانی داخلی است. تهدیدات فرهنگی ممکن است شامل نفوذ فرهنگی بیگانگان، کاهش هویت ملی یا حتی تأثیرات منفی رسانه‌ها و فناوری‌های جدید بر فرهنگ یک کشور باشد.

امنیت اجتماعی

به‌طور بنیادی، انسان‌ها موجوداتی اجتماعی هستند و برای احساس امنیت روانی، به فضایی از امنیت اجتماعی نیاز دارند. امنیت اجتماعی به‌معنای ایجاد شرایطی است که افراد جامعه بتوانند بدون نگرانی از تهدیدات اجتماعی زندگی کنند. تهدیدات اجتماعی می‌توانند شامل فقر، بیکاری، نابرابری های اقتصادی یا حتی بی‌عدالتی اجتماعی باشد. امنیت اجتماعی یک جامعه قوی و همبسته ایجاد می‌کند که در آن همه افراد به خدمات اولیه مانند بهداشت، آموزش و مسکن دسترسی دارند.

امنیت ملی

امنیت ملی به‌معنای حفظ تمامیت ارضی و حاکمیت کشور در برابر تهدیدات و نفوذ خارجی است. این تهدیدات ممکن است شامل حملات نظامی، نفوذهای دیپلماتیک یا حتی فشارهای اقتصادی از سوی کشور‌های دیگر باشد. هدف امنیت ملی حفاظت از کشور در برابر تهدیدات مختلف و ایجاد شرایطی است که کشور بتواند در صحنه بین‌المللی با استقلال کامل به فعالیت بپردازد.

امنیت منطقه‌ای

امنیت منطقه‌ای به‌معنای همکاری کشورهای همسایه برای ایجاد صلح و امنیت در یک منطقه است. این نوع امنیت زمانی مطرح می‌شود که تهدیدات در یک منطقه جغرافیایی خاص مانند خاورمیانه یا اتحادیه اروپا تأثیر گذار باشد. کشورهای همسایه در یک منطقه با همکاری یکدیگر می‌توانند از وقوع درگیری‌های نظامی، بحران‌های اقتصادی یا تهدیدات زیست‌محیطی جلوگیری کنند.

امنیت بین‌المللی

امنیت بین‌المللی به اقداماتی گفته می‌شود که برای جلوگیری و مدیریت درگیری‌ها میان کشورها و حفاظت از مردم و شیوه زندگی آنها انجام می‌شود. این اقدامات ممکن است شامل عملیات نظامی، حفظ صلح، تقویت نظم‌فیت‌ها، گفت‌وگو یا شرکای کلیدی و توافقات دیپلماتیک مانند معاهدات و کنوانسیون‌ها باشد. امنیت بین‌الملل همچنین به‌معنای ایجاد همکاری‌های جهانی برای حفظ صلح و امنیت در سطح جهانی است. سازمان‌های بین‌المللی مانند سازمان ملل متحد و سازمان‌های غیردولتی بین‌المللی به‌دنبال تقویت امنیت جهانی و جلوگیری از وقوع جنگ‌ها و درگیری‌های بین‌المللی هستند.

←

از جامعه امن تا جامعه امنیتی

امنیت در جامعه به‌عنوان یک نیاز اساسی با جامعه امنیتی دو مقوله بسیار متفاوت است. در واقع یک جامعه می‌تواند امن باشد، اما امنیتی نباشد و در مقابل یک جامعه ممکن است دارای ساختار امنیتی باشد، اما امن نباشد. در اروپا برخی کشورهای اسکاندیناوی در مقوله کشورهای امن غیرامنیتی دسته‌بندی می‌شوند و در مقابل فرانسه با وجود دارا بودن شاخصه‌های حداقلی برای یک جامعه امن، هم‌زمان در مقطعی (از جمله شورش جلیقه‌زرها در سال ۲۰۱۸) با وضعیت کاملاً امنیتی مواجه شد.

جوامع امن: همانگونه که گفته شد، شاخصه‌های جامعه امن در حوزه‌های مختلف ازجمله امنیت فردی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی به‌طور کامل مشخص است و در نوشته‌های دیگر به انواع امنیت و مزیت‌های وجود امنیت در جوامع مختلف اشاره شده‌ است.

حرکت جوامع امن به‌سوی جوامع امنیتی: در مقطعی به‌صورت موقت یا دائم ممکن است برخی جوامع شرایط امنیتی به‌خود بگیرند. امنیتی دیدن (Securitization) یک مفهوم با وضعیت (Situation) در جامعه حاکی از اعتبار بسیار زیاد آن است.

معمولاً موضوع عادی هنگامی امنیتی دیده می‌شود که یک یا چند مؤلفه از ارزش‌های اساسی (Vital Values) در معرض تهدید یا آسیب‌پذیری قرار گرفته باشند. در سال ۱۹۹۳ یعنی در پایان رقابت ایدئولوژیک شرق و غرب، مرکز فکر رقابت از ایدئولوژی به تعلقات قومی و مذهبی سرایت کرد و همزیستی اقوام مختلف و رابطه گروه‌های مذهبی، دینی و قومی با دولت به‌عنوان یک معضل مطرح شد. این معضل باعث شد تا در برخی جوامع حتی در غرب تعلقات قومی برجسته‌شود(نمونه جنگ بوسنی از ۱۹۹۲ به بعد) و مسائل قومیتی صورت‌بندی امنیتی به‌خود بگیرد. طی دو دهه گذشته نیز آنچه بیش از همه به امنیتی‌تر شدن برخی جوامع منجر شده، موضوع ترور در اشکال مختلف آن است.

برای بسیاری از جوامع اروپایی و آمریکا مسئله ترور همچنان یک تهدید جاری است که باعث می‌شود وضعیت امنیتی در برهه‌هایی در این جوامع برقرار شود. در وضعیت امنیتی، نیزه‌های امنیتی می‌توانند دست به دستگیری‌ها و برخی بازداشت‌های خارج از ضوابط عادی قضایی بزنند. کمتر از یک سال پیش در بهار ۲۰۲۴، بالاترین سطح هشدار امنیتی در فرانسه صادر شد و به‌دنبال آن «مانوئل ماکرون»، رئیس‌جمهوری فرانسه اعلام کرد که داعش بارها تلاش کرده به خاک ما حمله کند و فرانسه در وضعیت امنیتی قرار دارد.